

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи
для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит»

Затверджено
Вченою радою ЗНУ
Протокол № __ від _____

Запоріжжя
2024

Економіка підприємства : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит» / уклад.: А. В. Череп, А. В. Горбунова, Ю. О. Огренич. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 41 с.

Методичні рекомендації містять інформацію щодо виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Економіка підприємства», а саме: тематику курсових робіт, вимоги до змістового наповнення та оформлення курсової роботи, перелік рекомендованих джерел інформації.

Використання методичних рекомендацій сприятиме якісному виконанню та успішному захисту курсової роботи з дисципліни «Економіка підприємства» та, відповідно, поглибленню теоретичних знань і формуванню практичних навичок щодо аналізу економічної діяльності підприємства.

Для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит».

Рецензент

Л.А. Бехтер, кандидат економічних наук, доцент кафедри управління персоналом і маркетингу

Відповідальний за випуск

А.В. Череп, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Тематика курсових робіт.....	6
2. Структура і зміст курсової роботи.....	7
3. Оформлення курсової роботи	10
4. Лінгвістичні вимоги до курсової роботи.....	14
5. Організація рецензування та захисту курсових робіт	16
Рекомендована література	18
Використана література	22
Додатки.....	23

ВСТУП

Виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка підприємства» передбачене навчальним планом підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» економічного факультету університету.

Метою дисципліни є засвоєння знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту й окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують; опанування навичок прийняття оптимальних господарських рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є набуття студентами знань про основні економічні категорії; методики розрахунку основних економічних показників діяльності підприємств та взаємозв'язок між ними; особливості виміру використання ресурсів та методики оцінки ефективності виробництва; специфіку прояву економічних законів ринку.

Під час виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка підприємства» студент повинен показати вміння самостійно працювати зі спеціальною літературою, фактичними матеріалами підприємства, логічно мислити, робити висновки, давати пропозиції щодо вдосконалення економічної роботи, тобто курсова робота являє собою самостійне науково-практичне дослідження, яке дає змогу оцінити якість знань студента, його вміння застосовувати їх на практиці.

Виконання курсової роботи передбачає вирішення студентом таких завдань:

- показати теоретичні знання з дисципліни «Економіка підприємства»;
- детально розібратися в конкретних матеріалах підприємства;
- висвітлити різні погляди авторів з літературних джерел та дати їм оцінку стосовно практичної цінності для даного підприємства.

Матеріал курсової роботи має бути викладений відповідно до вимог законів формальної логіки – закону тотожності, закону суперечності, закону достатнього обґрунтування; це означає, що не можна висловлювати два суперечливих судження про один предмет; кожна висловлена думка, твердження мають бути достатньо обґрунтованими.

Основна мета виконання курсової роботи – систематизація, закріплення й поглиблення теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни «Економіка підприємства», розвиток навичок творчої діяльності, визначення готовності студента до самостійної дослідної і практичної роботи.

У результаті підготовки курсової роботи з дисципліни «Економіка підприємства» здобувачі освіти мають досягти таких програмних результатів і набути компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

– здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;

– здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію;

– здатність виявляти причинно-наслідкові зв'язки між факторами, які впливають на фінансовий стан суб'єктів господарювання та між показниками, які використовуються для його оцінки;

– знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;

– показати належний рівень знань у сфері фінансів, банківської справи та страхування, знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;

– формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;

– застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

– уміння оцінювати сучасний стан суб'єктів господарювання, виявляти причинно-наслідкові зв'язки між факторами, які впливають на цей стан, визначати ефективні напрямки розвитку та нарощення фінансового потенціалу суб'єктів господарювання.

Представлені методичні рекомендації мають на меті допомогти студентам під час підготовки курсової роботи і містять основні вимоги щодо її змісту, оформлення, організації виконання, порядку захисту та оцінювання.

1. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Першим етапом виконання курсової роботи є вибір теми. Студенти обирають тему курсової роботи на власний розсуд, відповідно до тематики курсових робіт, визначеної кафедрою фінансів, банківської справи та страхування, також вони можуть запропонувати свою тему роботи з обґрунтуванням доцільності її розробки та погодженням із науковим керівником.

Вибираючи тему курсової роботи, студент має врахувати: її наукову та практичну значущість, а також наявність необхідних матеріалів, що стосуються теми курсової роботи, та можливостей особисто ознайомитися з обраним об'єктом дослідження (підприємством, організацією).

Орієнтовний перелік тем курсових робіт подано в ДОДАТКУ А.

Обравши тему курсової роботи, студент визначає коло питань, які становитимуть її зміст. При цьому потрібно обрати необхідну літературу. Як літературні джерела можуть використовуватися законодавчі та нормативні акти, монографії вітчизняних та зарубіжних авторів, довідкова та наукова література, відомості періодичної преси, статистичні дані тощо.

Після цього студентові необхідно продумати зміст курсової роботи, що має відображати ключові питання теми, бути чітким і логічним. Зміст курсової роботи не варто перевантажувати другорядними питаннями, оскільки це призводить до поверхового викладення матеріалу та ускладнює розкриття основних питань.

До змісту, крім вступу та висновків, включають основну частину, що містить 3 розділи.

Вибір теми дослідження – перший і дуже відповідальний крок у науковій роботі. У науковій роботі дуже важливо, щоб тема дослідження відповідала нахилам студента, викликала його інтерес. Вибір теми має бути вмотивованим. Для цього треба мати хоча б приблизні уявлення про неї. Отже, перед вибором теми проконсультуйтеся з науковим керівником, окресліть можливі напрямки дослідження.

2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з курсу «Економіка підприємства» має включати:

- титульний лист (ДОДАТОК Б);
- реферат (ДОДАТОК В);
- зміст (ДОДАТОК Г);
- вступ (ДОДАТОК Д);
- розділ 1: теоретичні аспекти досліджуваного питання;
- розділ 2: практична частина;
- розділ 3: шляхи удосконалення господарської діяльності на підприємстві;
- висновки (ДОДАТОК Е);
- список використаної літератури;
- додатки (обсяг в залежності від теми роботи).

Загальний обсяг роботи не повинен бути більший ніж 40 – 45 сторінок друкованого тексту (без додатків).

Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи і джерелом бібліографічної інформації, необхідної для оброблення та пошуку документа.

Реферат призначений для надання уявлення про обсяг і зміст курсової роботи. Він має бути лаконічним та інформативним водночас. Реферат розміщується безпосередньо після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки.

У зміст виносять вступ, назви всіх розділів та підрозділів основної частини, висновки, список використаної літератури, додатки.

У вступній частині необхідно обґрунтувати актуальність теми дослідження. Тут можна посилатися на рішення органів влади чи уряду з даних питань. Далі слід сформулювати мету, завдання курсової роботи, навести прийоми і методи дослідження, які були використані при написанні роботи. Вказується об'єкт та інформаційна база дослідження.

У першому розділі необхідно висвітлити стан вивченості цього питання за літературними джерелами, звертаючи особливу увагу на спірні положення, нерозв'язані проблеми, навести різні точки зору на можливе вирішення цих проблем, проаналізувати їх і дати свою оцінку, викласти свою точку зору. Обов'язково наводити посилання на використані джерела (відповідно до списку літератури, який подається в кінці роботи).

У другому розділі необхідно надати коротку організаційно-економічну характеристику підприємства, яке досліджується. Далі необхідно розкрити економічний зміст господарських процесів, здійснити їхню оцінку; навести розрахункові дані з їх аналізом та відповідними висновками.

Практична частина курсової роботи повинна бути заснована на практичних дослідженнях, статистичних даних. Формування вихідних даних для даного розділу не слід розглядати як простий набір показників за відповідні планові і звітні періоди.

Студенти можуть виконувати роботу на основі фактичних даних конкретного підприємства, а також дослідницького характеру за завданням

викладача. Важливо глибоко вивчити найбільш суттєві з точки зору завдань курсової роботи сторони та особливості діяльності підприємства, виявити тенденції та перспективи її розвитку. У практичній частині роботи необхідно зробити аналіз досліджуваних економічних процесів на основі відповідних показників. Результати розрахунків у кожному підрозділі оформляються у вигляді таблиць. Після кожної таблиці робиться висновок, який ґрунтується на порівняльному аналізі показників за періодами. Наприкінці кожного завдання студент систематизує та узагальнює отримані результати, формує загальний висновок. В загальному висновку слід зазначити про ефективність діяльності підприємства та напрями удосконалення, шляхи вирішення виявлених проблем, перспективи розвитку. Якість курсової роботи визначається не стільки правильністю розрахунку економічних показників, скільки якістю їх обробки, ступенем самостійності опрацювання питань, оригінальністю та обґрунтованістю висновків і пропозицій.

В третьому розділі розглядають шляхи удосконалення діяльності підприємства в напрямку, який вивчається в попередніх двох розділах.

Висновки в лаконічній формі мають містити загальну оцінку рівня економічної роботи в цілому та на конкретній ділянці. Відзначаються всі прогресивні та рекомендовані нововведення. Зазначають усі виокремлені автором проблемні аспекти і відхилення від рекомендацій та інструкцій. Далі коротко надаються основні пропозиції, які мають бути конкретними для практичної роботи керівників і спеціалістів підприємства.

Список використаної літератури має включати всі літературні джерела, матеріал яких було використано при підготовці роботи. Приклад оформлення списку використаних джерел згідно ДСТУ-2015 наведено у ДОДАТКУ Ж.

Додатки можуть містити розрахунки, графіки, схеми, таблиці та інший допоміжний матеріал.

Ґрунтовну характеристику окремих елементів курсової роботи подано в табл. 1.

Таблиця 1 – Характеристика окремих елементів курсової роботи

Елемент КР	Змістова характеристика
1	2
Титульний аркуш	Містить дані про ЗВО, в якому виконано роботу, тему, виконавця, ПІБ наукового керівника, а також відомості про допуск роботи до захисту, місце та рік її виконання.
Реферат	Реферат курсової роботи виконується українською мовою. Обсяг реферату – до 1 сторінки друкованого тексту.
Зміст	Розкриває структуру роботи через назви всіх розділів і підрозділів (параграфів) із зазначенням початкових сторінок. Зміст роботи має відображати сутність досліджуваної проблеми, її складність і логіку дослідження. Назви розділів і підрозділів мають бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її.

Продовження табл. 1

1	2
Вступ	Подається наукове обґрунтування актуальності та значимості обраної теми; формулюються мета й завдання, об'єкт і предмет дослідження; Об'єкт дослідження – це процес або явище, що зумовлює проблемну ситуацію й обране для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне та часткове.
Розділ 1 Теоретичні дослідження	У цьому розділі автор має продемонструвати свою обізнаність з теоретичними напрацюваннями за темою дослідження, методами їх критичного аналізу, вміння обґрунтувати вибір напрямку дослідження.
Розділ 2 Аналіз і оцінка об'єкта дослідження	У другому розділі студент повинен здійснити ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми, викласти результати досліджень на матеріалах конкретної організації не менш ніж за 2 роки. У розділі виділяють три відносно самостійні підрозділи, що містять аналіз і оцінку конкретних сфер діяльності підприємства (установи), галузі, за даними яких виконується дослідження. У першому підрозділі слід дати організаційно-економічну характеристику підприємства. У другому підрозділі важливим є представлення матеріалів з практики роботи конкретного підприємства. Аналітичні розрахунки мають бути здійснені за 2-3 роки. Результати такого аналізу дозволять виявити тенденції та причини змін певних показників, напрямки вирішення існуючих проблем. У третьому підрозділі бажано порівняти показники діяльності підприємства з відповідними середньогалузевими показниками, з показниками конкурентів. Таке порівняння дасть змогу охарактеризувати ринкову позицію підприємства, його можливості для подальшого розвитку та шанси в конкурентній боротьбі.
Розділ 3 Рекомендації щодо вдосконалення об'єкта дослідження	Повинен містити обґрунтовані пропозиції студента, спрямовані на досягнення мети, поставленої у вступі. Структурно може не поділятися на підрозділи. У розділі обґрунтовуються головні напрямки вдосконалення стану підприємства на базі застосування сучасних методів і моделей прийняття оптимальних управлінських рішень.

3. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має бути виконана й оформлена з дотриманням усіх технічних вимог до наукових робіт.

Текст курсової роботи набирається українською мовою на комп'ютері. Рекомендовано використовувати текстовий редактор Microsoft Word. Шрифт друку повинен бути Times New Roman розміру 14, стрічка – чорного кольору однакової середньої жирності. Текст друкується через 1,5 інтервали на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210 × 297 мм), розміщуючи на сторінці 30 рядків (повний рядок повинен містити близько 65 знаків).

Текст курсової роботи повинен бути надрукований із дотриманням полів таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20, нижнє – 20 мм. Абзацний відступ має бути однаковий упродовж усього тексту й дорівнювати 12,5 мм. Вирівнювання за шириною тексту.

Розділи курсової роботи нумерують арабськими цифрами без крапки у кінці. Кожний розділ поділяють на підрозділи, номери яких складають із двох арабських цифр; перша – номер розділу, а друга – підрозділу. Наприклад, другий підрозділ першого розділу: 1.2 Номер розділу і підрозділу вказують перед заголовком.

Вступ, кожний розділ, висновки, список використаної літератури та додатки починають з нової сторінки. Їх заголовки пишуть великими літерами, а підрозділи – малими, за винятком першої.

Заголовки підрозділів пишуть на тій же сторінці, де був текст попереднього підрозділу, відступивши два ряди, але при умові, що на ній розміститься хоч один рядок наступного тексту. Назви розділів і підрозділів по тексту мають відповідати назвам, вказаним у змісті. Відстань між заголовком і текстом складає один рядок.

Зразок оформлення назв розділу та підрозділу:

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОЇ СЛУЖБИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

....
.....

1.1 Сутність та структура фінансової служби підприємства

.....
Основний текст

Всі сторінки курсової роботи послідовно нумерують арабськими цифрами. Починається нумерація з титульного аркуша і закінчується на останньому аркуші додатків, включаючи таблиці і рисунки, розміщені на окремих сторінках. На титульному аркуші та змісті номери сторінок не пишуть, але враховують їх у загальну кількість.

Основну частину цифрової інформації курсової роботи оформлюють у таблицях. Вони мають у стислому вигляді відображати потрібні показники, бути не громіздкими і доступними. У зв'язку з цим в одній таблиці не може бути дуже багато показників.

Кожна таблиця супроводжується текстом, який повністю або частково має знаходитись попереду таблиці. В тексті наводять аналіз показників таблиці, який закінчують висновком і пропозицією щодо покращення наведених показників.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) межах розділу (ДОДАТОК __). Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Після останньої цифри крапка не ставиться. Номер таблиці та її назва відокремлюється знаком тире. Наприклад (друга таблиця першого розділу):

Таблиця 1.2 – Торговельні операції з вкладення грошових коштів під векселі

Таблиці кожного додатка нумерують окремо. Номер таблиці додатка складається з позначення додатка та порядкового номера таблиці в додатку, відокремлених крапкою. Наприклад, «Таблиця В.1 – Торговельні операції з вкладення грошових коштів під векселі», тобто перша таблиця додатка В.

Таблиця повинна мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої). Назва повинна бути короткою, відображати зміст таблиці і міститься над таблицею (рис. 1.1):

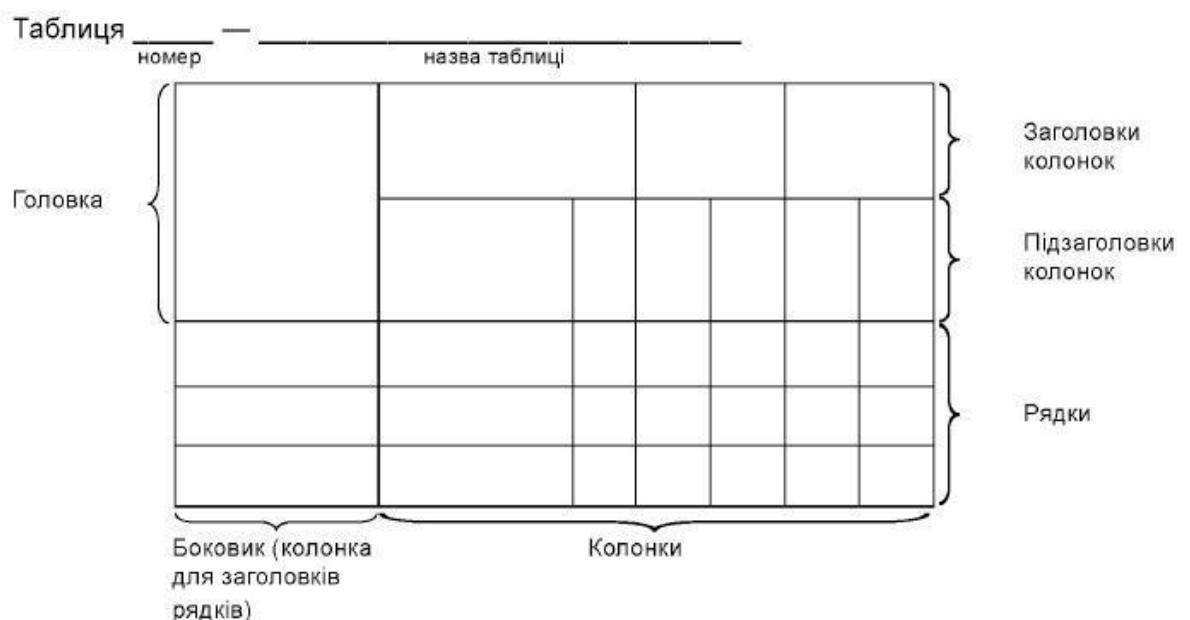

Рисунок 1.1 – Приклад оформлення таблиці (рисунки підписуються по центру. див. ДСТУ)

У разі поділу таблиці на частини дозволено її головку чи боковик замінити відповідно номерами колонок або рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами в першій частині таблиці. Слово «Таблиця» подають лише один раз над першою частиною таблиці. Над іншими частинами таблиці з абзацного відступу друкують «Продовження таблиці 1.2 » (14 пт) без повторення її назви.

Продовження таблиці має включати заголовки таблиці в вигляді номерів колонок. Рядок з номером колонок формується на початку під заголовком.

Заголовки колонок таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої літери, якщо вони становлять одне речення із заголовком. Підзаголовки, які мають самостійне значення, подають з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Переважна форма іменників у заголовках – однина. Оформлення таблиць також наведено у ДОДАТКУ Ж.

Рисунки нумерують наскрізно арабськими цифрами, крім рисунків у додатках. Дозволено рисунки нумерувати в межах кожного розділу. У цьому разі номер рисунка складається з номера розділу та порядкового номера рисунка в цьому розділі, які відокремлюють крапкою, наприклад, «Рисунок 3.2» – другий рисунок третього розділу.

Рисунки кожного додатка нумерують окремо. Номер рисунка додатка складається з позначки додатка та порядкового номера рисунка в додатку, відокремлених крапкою. Наприклад, «Рисунок В.1 – назва рисунка», тобто перший рисунок додатка В.

Якщо в тексті лише один рисунок, його нумерують відповідно до установленого порядку.

Назва рисунка має відображати його зміст, бути конкретною та стислою. За потреби пояснювальні дані до рисунка (примітки) подають безпосередньо після графічного матеріалу перед назвою рисунка. Назву рисунка друкують з великої літери та розміщують під ним посередині рядка, наприклад,

Рисунок 1.2 – Операції з купівлі (сплати) та продажу дорожніх чеків .

Приклад оформлення таблиць також наведено у ДОДАТКУ И.

Формули та рівняння подають посередині сторінки симетрично тексту окремим рядком безпосередньо після тексту, у якому їх згадано. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, виступають усередині рядків тексту. Найвище та найнижче розташування запису формул(и) та/чи рівняння(-нь) має бути на відстані не менше ніж один рядок від попереднього й наступного тексту.

$$MAR = \frac{S \times VC}{S} , \quad (1.1)$$

де S – обсяг виручки від реалізації;

VC – змінні витрати підприємства.

Пояснення познач, які входять до формули чи рівняння, треба подавати безпосередньо під формулою або рівнянням у тій послідовності, у якій їх

наведено у формулі або рівнянні. Пояснення познач треба подавати без абзацного відступу з нового рядка, починаючи зі слова «де» без двокрапки.

Додатки. Кожний додаток починають з нової сторінки, в правому кутку вгорі пишуть «ДОДАТОК А», а потім, по центру, тематичний заголовок. Якщо в додатку є таблиці і рисунки, то їх також нумерують окремо. Посилання на додатки в тексті роблять так само, як і на таблиці (Додаток Г).

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, «ДОДАТОК А», «ДОДАТОК Б» та ін. Один додаток позначається як «ДОДАТОК А».

Скорочення і умовні позначення. Скорочення слів у тексті, заголовках розділів і підрозділів, таблиць, додатків і рисунків не дозволяється, за винятком загальноприйнятих стандартом. Якщо використовуються вузькоспеціалізовані скорочення і терміни, то їх необхідно один раз розшифрувати в дужках після першого використання в тексті, наприклад: НТП (науково-технічний прогрес).

Одиниці вимірювання необхідно вказувати за державними стандартами та іншими загальноприйнятими правилами. Наприклад, одиниці вимірювання маси: грам – г, кілограм – кг, центнер – ц, і т.д. Після таких скорочень крапку не ставлять. Грошові одиниці вимірювання позначають з крапкою: грн.

При посиланні в тексті на наведені в бібліографічному списку літературні джерела вказують їх порядковий номер в квадратних дужках, наприклад: [3].

Якщо дається дослідний текст, тобто цитується, то його можна наводити або повністю, або із пропусками, які позначають трьома крапками. З початку і в кінці цитати ставлять лапки, а поряд із номером джерела вказують сторінку [3, с. 12]. Дозволяється переказувати і своїми словами, але без порушення змісту.

4. ЛІНГВІСТИЧНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підвищення інформаційності тексту кваліфікаційної курсової роботи здійснюється лексичними, морфологічними та синтаксичними засобами. Рекомендуються прийоми, що дають змогу досягти максимальної лаконічності викладу змісту роботи. Для наукового тексту характерні смислова завершеність, цілісність і зв'язність думок, наявність спеціальної термінології.

Виклад змісту здійснюється за допомогою функціонально-лексичних засобів зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки (*спочатку, насамперед, потім, по-перше, по-друге, отже* тощо), суперечливі відношення (*однак, позаяк* тощо), причинно-наслідкові відношення (*тому, внаслідок цього, до того ж* тощо), перехід від однієї думки до іншої (*звернімося до, необхідно зупинитися на, потрібно розглянути* тощо), підсумовування (*отже, таким чином, насамкінець, викладене вище дає змогу дійти висновку, підводячи підсумок* тощо). Наведемо приклади лексичних засобів для лаконічності викладу змісту кваліфікаційної роботи в різних її розділах.

Лексичні засоби для викладу змісту в теоретичній частині роботи

- Слід зазначити, що...
- Можна виокремити досить значну кількість економічних досліджень...
- Аналіз проблеми свідчить про відсутність загальноприйнятого визначення поняття...
- Аналіз наукових праць, присвячених проблемі... свідчить про багатогранність та складність цього феномену...
- Дослідники дійшли висновку...
- Автори виявили, що...
- Загалом розрізняють...
- На сьогоднішній день багато дослідників...
- У сучасному науковому знанні все більше утверджується поняття...
- Отже, на сьогодні досить поширеною є думка про те...
- У зв'язку з цим цікавими є результати дослідження...
- У концепції К. В. Махненко цей феномен розглядається як...
- На думку Л. І. Фішмана, під поняттям... розуміється...
- Л. М. Мітіна, Г. В. Мітін поняття... визначають як...
- К. Л. Ванерко тлумачить поняття... як...
- У працях... висвітлюються проблеми...
- Важливим також є дослідження А. А. Воронько щодо...
- Важливого значення дослідники надають...
- Крім того, привертають увагу дослідження...
- Подібної точки зору дотримуються...
- Серед вітчизняних дослідників цієї проблеми слід, насамперед, указати на праці О. Л. Мірошніченко [34], Е. Г. Данилової [16], А. О. Пилипенко [24], які розглядають...
- Крім того, як підкреслює В. С. Музичко [45], можна говорити про особливості...

- У контексті проблеми нашого дослідження привертають увагу також праці... в яких визначено, що...
- Вивчаючи досвід зарубіжних авторів [34; 54; 62 та ін.], які визначають...
- Водночас у більшості праць, на нашу думку, недостатня увага приділяється аналізу...
- Отже, незважаючи на певні відмінності у термінах... принципових відмінностей у розумінні змісту та структури (поняття..., явища..., феномена... тощо) немає...

Лексичні засоби для викладу змісту у практичній частині роботи

- Відповідно до структури (досліджуваного явища) було визначено...
- На основі дослідження рівнів...
- Аналіз результатів...
- Як показав аналіз результатів дослідження,...
- У процесі дослідження було встановлено...
- Як видно з табл. 2.1,...
- З даних, наведених у табл. 2.2, бачимо, що...
- У табл. 2.3 висвітлюється певна тенденція, а саме:...
- У табл. 2.4 відображено, що...
- Наступний крок у вивченні... передбачав аналіз результатів...
- Отже, можна констатувати...
- Слід наголосити, що...
- Отримані дані свідчать про те,...
- Встановлено, що...
- Подібні результати отримано...
- Виявлено...
- Визначено...
- Проаналізовано...
- За результатами дослідження можна припустити, що...
- Щодо окремих проявів досліджуваного явища було встановлено, що...
- Важливим моментом нашого дослідження стало визначення...
- Результати дослідження дали змогу встановити...
- Наступним етапом дослідження стало вивчення...
- Це підтверджується й даними, отриманими за аналізом...
- На наступному етапі дослідження було проаналізовано...
- Водночас привертає увагу той факт...
- Отже, можна говорити про те,...
- Узагальнення результатів дослідження... дає можливість...

Отже, завдяки використанню спеціальної термінології студенти мають можливість у короткій та лаконічній формі наводити розгорнуті визначення і характеристики наукових фактів, понять, процесів, явищ, що досліджувалися в процесі виконання дипломної роботи. Лексичні засоби для викладу змісту в теоретичній та практичній частинах кваліфікаційної роботи дають змогу досягти максимальної лаконічності викладу її змісту.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ

Курсова робота виконується здобувачем вищої освіти протягом семестру. На виконання «Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в ЗНУ» до початку навчального семестру викладачем, який відповідає на кафедрі за виконання курсової роботи, на сторінці СЕЗН Moodle ЗНУ (URL: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=147>) викладається матеріал для організації роботи над курсовою роботою – вимоги до змісту та оформлення курсової роботи, принципи забезпечення академічної доброчесності, тематика курсових робіт. Підготована до захисту курсова робота має бути завантажена як виконане завдання на зазначеній сторінці СЕЗН Moodle ЗНУ. Паперовий варіант виконаної курсової роботи здається на кафедру згідно з графіком навчального процесу, складеним деканатом факультету.

Під час підготовки та презентації результатів курсової роботи студент має неухильно дотримуватися принципів академічної доброчесності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та відповідно уникати академічного плагіату – оприлюднення (часткового або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результат дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства (ст. 42 Закону України «Про освіту» – Додаток К).

Захист курсових робіт має бути організований до складання екзамену з дисципліни «Економіка підприємства». Не пізніше, ніж за два тижні до захисту, студент подає курсову роботу керівникові, який рецензує та оцінює її. У разі негативної оцінки науковий керівник повертає курсову роботу студенту, який повинен доопрацювати її з врахуванням зауважень. Після цього доопрацьований варіант студент подає науковому керівникові для повторної оцінки. Якщо оцінка за виконання позитивна, то курсова робота допускається до захисту.

Захист курсових робіт відбувається на засіданні комісії, що складається з викладачів кафедри. За умови очного навчання засідання комісії відбувається очно, в умовах дистанційного навчання – в форматі zoom-конференції. За два тижні до захисту розміщується оголошення щодо конкретної дати та часу захисту на сторінці дисципліни «Економіка підприємства» в СЕЗН Moodle ЗНУ. На захист запрошуються інші студенти, які можуть брати участь в обговоренні. Тези виступу студент готує заздалегідь. Доповідь має бути змістовною і тривати 5–10 хвилин. У доповіді необхідно: назвати тему курсової роботи, довести її актуальність і значення, сформулювати мету і завдання дослідження, стисло розкрити зміст роботи, викласти результати дослідження та сформовані висновки. Після доповіді студент відповідає на запитання. У процесі захисту курсової роботи студенту задають 3-5 питань. У разі, коли студент бажає поліпшити результат захисту, йому можуть бути задані додаткові запитання для уточнення рівня знань.

Оцінка захисту курсової роботи є інтегральною складовою, що

визначається за змістом курсової роботи, якістю її оформлення і презентації та якістю захисту.

Критерії оцінювання курсових робіт наведено у таблиці 2:

Таблиця 2 – Критерії оцінювання курсових робіт

№ з/п	Зміст оцінюваної діяльності	Максимальна кількість балів
1	Відповідність курсової роботи загальним вимогам: - наявність усіх необхідних структурних елементів: змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел; - продуманість пунктів змісту роботи, їх логічний зв'язок і підпорядкованість розкриттю теми; - якісний рівень викладення матеріалу: рівень розкриття питань, зазначених у змісті, логічність викладу, зв'язок окремих питань, відповідність меті та завданням дослідження; - дотримання технічних та мовностилістичних вимог щодо оформлення роботи	10
2	Якісний рівень розкриття теоретичних положень досліджуваної теми	20
3	Якісний рівень проведеного аналізу досліджуваної теми	25
4	Якісний рівень наданих шляхів удосконалення окремих положень досліджуваного питання	20
5	Якісний рівень презентації та відповідей на запитання в ході захисту роботи	25
Загальна кількість балів		100

У цілому якісно виконана, презентована і захищена курсова робота оцінюється максимально 100 балами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Економіка і бізнес : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с.
2. Рекова Н. Ю., Підгора Є. О., Ровенська В. В., Рижигов В. С., Латишева О. В., Єрфорт І. Ю., Гігіс Т. П., Смирнова І. І., Касьянюк С. В. Економіка підприємства : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти. Краматорськ : ДДМА, 2021. 236 с.
3. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В., Череп О. Г. Фінансове планування : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023. 292 с.
4. Череп А. В., Герасимова В. О. Економіка підприємств : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра освітньо-професійних програм «Фінанси і кредит», «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка», «Управління персоналом та економіка праці», «Облік і аудит», «Маркетинг». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. 155 с.
5. Череп А. В., Череп О. Г. Управління витратами підприємств : підручник. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2018. 425 с.
6. Економіка підприємства : навч. посіб. (у схемах і таблицях) / кол. авт.; ред. П. А. Фісуненко. Дніпро : ДДУВС, 2024. 148 с.
7. Бурда Н. В., Чеботарьова Н. М. Економіка підприємства : методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальностей 051 «Економіка» та 075 «Маркетинг». Старобільськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2021. 87 с.
8. Перерва П. Г., Череп А. В., Романчик Т. В., Дьякова Н. М. Оптимізація ризиків економічної безпеки підприємства на засадах логістики. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ» (економічні науки)*. 2022. №2. С. 81–87. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/272733>.
9. Серебrenиков В. М., Берідзе Т. М., Череп А. В., Бараник З. П., Лохман Н. В., Швець Ю. О. Економіко-математичний аналіз впливу інвестицій на результативність діяльності підприємства. *Фінансово-кредитна діяльність : проблеми теорії та практики*. 2020. № 4(35). С. 287–294. URL: <https://fkд.net.ua/index.php/fkd/article/view/3073>.
10. Череп А. В., Бехтер Л. А., Гурська А. Ю. Дослідження конкурентоспроможності українських підприємств порівняно з англійськими підприємствами на прикладі ПРАТ «Запорізький абразивний комбінат». *Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки: Збірник наукових праць. Економічні науки*. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. № 3 (59). С. 15–20. URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/3979>.
11. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В. Фінансове планування: методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів вищої освіти бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ. 2021. 104 с.

12. Череп А. В., Щусь С. М. Концептуальні засади діагностування неплатоспроможного підприємства. *Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях* : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 13-14 жовт. 2022 р. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2022. С. 149–153.

13. Череп А.В., Череп О.Г., Огренич Ю.О. Удосконалення науково-методичного підходу до оцінки впливу факторів на використання механізму формування стратегії антикризового управління операційною діяльністю промислових підприємств у кризових умовах (Improving the scientific and methodical approach to assessing the impact of factors on the use of the mechanism for forming a strategy for anti-crisis management of operational activities of industrial enterprises in crisis conditions). *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики (Financial and credit activity-problems of theory and practice)*. 2022. № 1 (42). С. 134–144. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3681>.

14. Cherep A. V., Chernikova N. M. Retrospective and perspective analysis of innovative development of enterprises. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*. 2021. № 2 (50). P. 17–21. URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/2257>.

15. Cherep A. V., Katkova N. V., Murashko I. S., Tsyhanova O. S., Hryshchenko O. V. Methodological approach to assessing the sustainable development level of machine-building enterprise. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2022. № 1. P. 170–176. URL: http://nvngu.in.ua/jdownloads/pdf/2022/1/01_2022_Cherep.pdf.

16. Cherep A. V., Moroz N. A. Justification of expenditure of innovative development of enterprises. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*. 2021. №4 (52). P. 52-56. URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/2744>.

17. Cherep A. V., Simanaviciene Z., Dashko I. M., Korchuk U. O. Improvement of accounting of repairs and modernization of fixed means and methods of their management. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*. 2021. № 1 (49). P. 54–59. URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/2078>.

18. Cherep O., Cherep A., Ohrenych Yu., Helman V., Gorbunova A. Improvement of the management mechanism of the strategy of innovative activities of enterprises. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць (Financial and credit activity: problems of theory and practice: publication of scientific papers)*. 2024. Vol. 1 (54). P. 471–484. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4295>.

Інформаційні ресурси

1. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності». URL: <https://ukrpatent.org/uk>.
2. Статистична інформація : Діяльність підприємств. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Дослідження. Економіка. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/-napriamku/ekonomika>.
4. Економічні підсумки року. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. URL: http://www.ier.com.ua/ua/publications-regular_products/economic_results_of_year.
5. Законодавство. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
6. Міжнародний інститут статистики (ISI). URL: <https://www.isi-web.org/>.
7. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
8. Наукова бібліотека Запорізького національного університету. URL: <http://library.znu.edu.ua/>.
9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
10. Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки. URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/issue/archive>.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.
2. ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf.
3. Положення про організацію освітнього процесу у Запорізькому національному університеті : Затверджено Вченою радою Запорізького національного університету від 29.05.2015 р. зі змінами від 26.02.2021 р. URL: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ__zts__yu_osv__tn__ogo_protsestu_v_znu.pdf (дата звернення 14.07.2024).
4. Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю у Запорізькому національному університеті : Затверджено Вченою радою Запорізького національного університету від 27.09.2019 р. URL: https://sites.znu.edu.ua/-/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ__zts__yu_osv__tn__ogo_protsestu_v_znu.pdf (дата звернення 14.07.2024).
5. Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у Запорізькому національному університеті : Затверджено Вченою радою Запорізького національного університету від 29.09.2020 р. URL: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/-polozhennya_pro_organ__zats__yu_op_na_zasadakh_dist_navch.pdf. (дата звернення 14.07.2024).
6. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з фаху для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності «Економіка» освітньо-професійної програми «Управління персоналом та економіка праці» / уклад. : Л.А. Бехтер, І.М. Дашко, В.М. Гельман. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 54 с.
7. Методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит» / уклад. : А. В. Череп, А. П. Кущик, І. О. Щебликіна, А. В. Горбунова. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 65 с.
8. Князева О.А., Орлов В.М., Банкет Н.В. Економіка підприємства : методичні вказівки та завдання до виконання курсової роботи студентів з дисципліни «Економіка підприємства». Одеса : ДУІТЗ, 2022. 32 с.

ДОДАТОК А

Перелік тем курсових робіт

1. Правові основи та напрями діяльності підприємства в ринкових умовах господарювання.
2. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки у підприємницькій діяльності.
3. Міжнародна підприємницька діяльність.
4. Методи управління діяльністю підприємств у ринкових умовах.
5. Система управління персоналом підприємства.
6. Склад та взаємозв'язок засобів виробництва і виробничих фондів підприємства.
7. Ефективність відтворення і використання основних фондів підприємства.
8. Амортизаційна політика підприємства в ринкових умовах господарювання.
9. Нематеріальні ресурси підприємства, їх формування та ефективність використання.
10. Нормування оборотних коштів підприємства.
11. Ефективність використання оборотних коштів підприємства.
12. Методика оцінки ефективності виробничих інвестицій за ринкових умов господарювання.
13. Особливості показників визначення ефективності фінансових інвестицій.
14. Загальні та пріоритетні напрями технічних інновацій.
15. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень.
16. Організаційно-економічне управління технічним розвитком підприємства.
17. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва.
18. Формування і використання виробничої потужності підприємства.
19. Організаційні типи виробництва.
20. Об'єктивна необхідність і тенденції розвитку диверсифікації виробництва.
21. Малі підприємства та їх роль у ринкових умовах господарювання.
22. Виробнича і соціальна інфраструктура підприємства.
23. Державно-економічне регулювання виробничо-господарської діяльності підприємства.
24. Планування розвитку діяльності підприємства у ринкових умовах господарювання.
25. Організація оперативного планування діяльності підприємства.
26. Вимірювання і забезпечення підвищення рівня якості і конкурентоспроможності продукції.
27. Організаційно-економічний механізм сертифікації продукції.
28. Продуктивність праці персоналу підприємства.
29. Механізм державного регулювання оплати праці та соціального захисту.
30. Форми і системи оплати праці та їх удосконалення.
31. Кошторис виробництва та собівартість продукції.
32. Калькулювання собівартості окремих видів продукції.

33. Ціни на промислову продукцію: загальна характеристика, методи встановлення і регулювання.
34. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення.
35. Діагностика фінансово-економічного становища підприємства.
36. Ефективність виробництва: вимірювання і чинники підвищення.
37. Економічна безпека підприємства і шляхи запобігання внутрішнім і зовнішнім загрозам.
38. Практика здійснення та ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання.
39. Санація господарюючих суб'єктів.
40. Банкрутство підприємства: механізм визначення і шляхи подолання.
41. Інформаційне забезпечення діяльності підприємства.
42. Інформація як інструмент забезпечення ефективної діяльності підприємства.
43. Діджиталізація бізнес-процесів діяльності підприємства.
44. Санаційні заходи щодо забезпечення ліквідності активів підприємства.

ДОДАТОК Б

Зразок оформлення титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Курсова робота з дисципліни «Економіка підприємства»

на тему: Малі підприємства та їх роль у ринкових умовах господарювання

Виконав: студент (ка) _____ курсу, групи _____
спеціальності _____
(код і назва спеціальності)
освітньої програми _____
(назва освітньої програми)

(підпис) _____
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Національна шкала _____

Кількість балів ____ Оцінка ECTS ____

Члени комісії:

_____ (підпис)	_____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ керівника)
_____ (підпис)	_____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ члена комісії)
_____ (підпис)	_____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ члена комісії)

Запоріжжя
202_

ДОДАТОК В
Зразок оформлення реферату на курсову роботу

РЕФЕРАТ

Курсова робота: ... с., ... рис., ... табл., ... джерел, ... додатків.

Об'єктом дослідження є діяльність малих підприємств та їх роль у ринкових умовах господарювання.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і прикладних аспектів діяльності малих підприємств.

Метою курсової роботи є аналіз теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо діяльності малого підприємництва в Україні та дослідження його ролі у ринкових умовах господарювання.

Методи дослідження: логічного узагальнення, дедуктивний, фінансово-економічного та статистичного аналізу, порівняння, зведення та ін.

Малий бізнес є невід'ємною складовою ринкової економіки, що сприяє вирішенню низки соціальних, економічних та науково-технічних проблем суспільства. На сучасному етапі розвитку економіки України мале підприємництво характеризується динамічністю, сприяє вирішенню проблем зайнятості населення, породжує конкуренцію.

**ПІДПРИЄМСТВО, ПІДПРИЄМНИЦТВО, МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА,
ЕКОНОМІКА, ФІНАНСОВИЙ СТАН, МАЛИЙ БІЗНЕС.**

ДОДАТОК Г
Зразок оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	5
1.1 Поняття, риси та функції підприємницької діяльності.....	5
1.2 Принципи здійснення підприємництва в Україні.....	6
1.3 Малі підприємства як суб'єкти підприємницької діяльності.....	11
2 ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА МАЛОГО БІЗНЕСУ ДП «ІНФОРЕСУРС».....	17
2.1 Організаційно-економічна характеристика ДП «Інфоресурс».....	17
2.2 Аналіз показників фінансового стану ДП «Інфоресурс».....	23
3 УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	30
3.1 Динаміка показників функціонування малих підприємств та їх вплив на розвиток національної економіки.....	30
3.2 Перспективи та заходи щодо розвитку малого підприємництва.....	34
3.3 Державна підтримка розвитку малого бізнесу.....	36
ВИСНОВКИ.....	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40
ДОДАТКИ.....	42

ДОДАТОК Д

Зразок оформлення вступу

ВСТУП

Найважливішою умовою розвитку економіки країни є розвиток і вдосконалення підприємництва як особливого виду господарської діяльності. Підприємництво є одним з найважливіших чинників розвитку національної економіки. В останні роки в нашій країні відбувся процес активізації діяльності у сфері підприємництва. Це сприяло розвитку малого бізнесу. В умовах сьогодення, одним з головних завдань є зростання і підвищення ефективності малого підприємництва на основі новітніх технологій і методів господарювання з залученням висококваліфікованих фахівців.

Малий бізнес є невід’ємною складовою ринкової економіки, що сприяє вирішенню низки соціальних, економічних та науково-технічних проблем суспільства. На сучасному етапі розвитку економіки України мале підприємництво характеризується динамічністю, сприяє вирішенню проблем зайнятості населення, породжує конкуренцію, забезпечуючи зростання експортного потенціалу та наповнення внутрішнього ринку споживчими товарами та послугами.

Важливим напрямом економічних реформ в Україні є також створення сприятливого середовища для формування та функціонування суб’єктів малого бізнесу. Проте на сучасному рівні розвитку виникають неоднозначні проблеми та перешкоди господарювання малого підприємництва.

Питанням малого підприємництва та його ролі в структурі ринкової економіки приділи увагу не одне покоління дослідників. Цю проблему вивчали Р. Кантильйон, А. Сміт, Ж. Сей, Й. Шумпетер, Ф. Хайек; сучасні науковці

Г. Андрющенко, О. Барановський, І. Жияєв, А. Кісельов, Т. Ковальчука, А. Кривцова, С. Реверчук та інші.

Тема розвитку малого бізнесу сьогодні дуже актуальна, оскільки це соціально-економічний фундамент, без якого не може розвиватися сучасна економіка держави. Саме малі підприємства є найбільш масовою формою ділової активності та забезпечують економічне зростання та соціальну стабільність в країні.

Метою курсової роботи є аналіз теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо діяльності малого підприємництва в Україні та дослідження його ролі у ринкових умовах господарювання.

Виходячи з цієї мети, були розроблені такі основні завдання дослідження:

- розкрито суть і функції підприємницької діяльності;
- досліджено принципи здійснення підприємництва в Україні;
- розкрито значення малого підприємництва в економіці країни;
- надано характеристику фінансово-господарської діяльності ДП

«Інфоресурс»;

- проведено аналіз фінансового стану та фінансових результатів ДП

«Інфоресурс»;

- розглянуті основні проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні.

Об'єктом дослідження є діяльність малих підприємств та їх роль у ринкових умовах господарювання.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і прикладних аспектів діяльності малих підприємств.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані ДП «Інфоресурс».

ДОДАТОК Е

Зразок оформлення висновків

ВИСНОВКИ

Отже, у теперішній час суб'єкти малого підприємництва відіграють важливу роль у розвитку вітчизняної економіки. Мале підприємництво – це цілком самостійна і найбільш типова форма організації економічного життя суспільства зі своїми особливостями, перевагами і недоліками. Мале підприємство забезпечує необхідну мобільність в умовах ринку, створює глибоку спеціалізацію і кооперацію, створює атмосферу конкуренції. Малі підприємства створюють середовище і дух підприємництва, без яких ринкова економіка неможлива. Вони відіграють помітну роль в зайнятості, виробництві окремих товарів, дослідницьких і науково-виробничих розробках. Важливість малих підприємств ще і в тому, що вони вимушені постійно розвиватися і пристосовуватися до поточних умов ринку.

За нормами Господарського кодексу України, суб'єкт малого підприємництва – це фізична особа-підприємець чи юридична особа, в яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн. євро, визначену за середньорічним курсом НБУ.

Основними нормативними актами, якими керуються суб'єкти малого підприємництва, є Конституція України, Господарський, Цивільний, Податковий кодекси, закони України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Проаналізувавши сучасний стан розвитку вітчизняних підприємств малого бізнесу, можна зробити висновок, що за обсягами реалізованої

продукції суб'єкти малого бізнесу займають вагомую частку від загальних показників усіх суб'єктів господарювання.

Слід відмітити, що від підтримки з боку держави, залежать перспективи розвитку вітчизняного малого підприємництва. Основними напрямками такої підтримки є: вдосконалення нормативно-правової бази регулювання підприємницької діяльності; організаційне забезпечення розвитку малого бізнесу на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях; ресурсна і фінансово-кредитна підтримка; інформаційне, консультаційне, наукове і кадрове забезпечення. Я вважаю, що ефективна система державної підтримки малого бізнесу дозволить активізувати його розвиток і підвищити рівень економічного і соціального добробуту всього суспільства.

Для здійснення оцінки фінансово-господарської діяльності ДП «Інфоресурс» було проведено аналіз фінансової звітності підприємства за 2021-2023 роки. Було розраховано показники ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності підприємства. Ці показники дають змогу зробити загальну оцінку фінансового стану підприємства. Отже, отримані показники фінансово-господарської діяльності дозволяють зробити висновок, що баланс підприємства не є ліквідним, тобто підприємству не вистачає ресурсів для погашення поточних зобов'язань. ДП «Інфоресурс» має залежність від зовнішнього фінансування, не має достатньої кількості власних оборотних засобів. При цьому спостерігається зростання рентабельності підприємства, однак незначно зменшується фондівіддача. Діяльність підприємства є прибутковою, обсяги чистого прибутку щорічно зростають.

Підсумовуючи, можна зазначити, що не зважаючи на те, що війна росії проти України нанесла величезних збитків економіці країни, малий бізнес все одно працює, перезапускається після релокації в безпечних регіонах. Так, зараз існує велика потреба зберегти рівень виробництва та ланцюги постачання. Але навіть в таких умовах малий бізнес намагається максимально підтримувати персонал і допомагати країні тримати економічний фронт.

Додаток Ж

Приклади оформлення бібліографічного списку у переліку літературних джерел, який наводять у курсовій роботі

Таблиця Ж.1 – Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 3. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 4. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 5. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 6. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири та більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.

Продовження таблиці Ж.1

1	2
	3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 2. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 3. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 4. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 5. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломосьць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 6. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 7. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломосьць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 8. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 9. Країни пострадянського простору: виклики модернізації: зб. наук. пр. /редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 10. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агєєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.

Продовження таблиці Ж.1

1	2
Дисертації	1. Авдеєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.): дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10-22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2022). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530-543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136-141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15-16.
Архівні документи	1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8-12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1-3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1-7.
Патенти	1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).

Продовження таблиці Ж.1

1	2
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні показники	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. показч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. показч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. показч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні показники (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	1. Коломєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломєць. Київ, 2009. С. 195-197. 2. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151-169.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини XX століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133-136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134-137. 3. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50-53.

Продовження таблиці Ж.1

1	2
	4. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211-212.
Частина видання: довідкового видання	1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54-55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i> . Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i> . Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36-46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i> . Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153-159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i> . Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212-218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i> . Харків, 2011. Вип. 115. С. 200-206.
Частина видання: періодичного (журналу, газети)	1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i> . 2007. № 4. С. 88-92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i> . 2017. № 5. С. 71-79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i> . 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14-15. 5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe ₂ : ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i> . 2016. Vol. 19, No 1. P. 98-108.
Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: http://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).
Законодавчі документи	1. Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017). 2. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).

Продовження таблиці Ж.1

1	2
Періодичні видання	1. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf 2. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2022). 3. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.
Сторінки веб-сайтів	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2022). 2. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).

ДОДАТОК 3
Зразок оформлення таблиць

Таблиця 2.6 – Показники ділової активності ДП «Інфоресурс» за 2021–2023 р.

№ п/п	Показники	2021	2022	2023
1	Коефіцієнт оборотності активів	1,20	1,31	3,20
2	Фондовіддача необоротних активів	0,30	0,25	0,30
3	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,19	1,60	2,04

ДОДАТОК И
Зразок оформлення ілюстрацій

Рисунок 2.1 – Організаційна структура ДП «Інфоресурс»

ДОДАТОК К

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ

Відповідно до Статті 42 Закону України «Про освіту»:

1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

- надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

4. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

- позбавлення академічної стипендії;

позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Навчально-методичне видання
(українською мовою)

Укладачі:
Череп Алла Василівна
Горбунова Анна Володимирівна
Огренич Юлія Олександрівна

Економіка підприємства : методичні рекомендації
до виконання курсової роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит»

Рецензент *Л.А. Бехтер*
Відповідальний за випуск *А. В. Череп*
Коректор *А.В.Горбунова*